

Comentariul poeziei Luceafarul scrisa de Mihai Eminescu- a sasea parte

Nasterea din mare a Luceafarului este echivalenta cu nasterea din pacat in filosofia budista marea simbolizeaza patimile omenesti. Ca sa devina om, Luceafarul trebuie sa se nasca din nou, din mare. "Nirvana" este doctrina budista a eliberarii prin moarte, de suferintele vietii. Eminescu a creat in Luceafarul un echivalent romanesc al nirvanei budiste: "setea de repaos". Un alt echivalent romanesc al nirvanei budiste: "setea de repaos". Un alt echivalent romanesc al "Nirvanei", creat de Eminescu, este cel din Rugaciunea unui dac: "stingerea eterna".

Idealismul platonician si-a pus amprenta, de timpuriu, asupra personalitatii eminesciene. Dupa Platon, lumea reala nu este decat o copie imperfecta a unei lumi ideale. Arhetipurile eterne, prototipurile platoniciene, au influentat puternic gandirea lui Eminescu. Sub inraurirea lui Platon, marele nostru poet s-a deprins sa gandeasca arhetipal. Maiorescu a fost primul care a sesizat acest lucru, imi studiul sau Eminescu si poeziile lui, cand spunea ca pentru Eminescu, femeia iubita nu reprezenta decat "copia imperfecta a unui prototip nerealizabil".

De la Platon, Eminescu a preluat ideea ordinilor paralele, care nu se intalnesc si intre care se instituie un divort metafizic: ordinea absoluta a spiritului si ordinea relativa senzoriala Luceafarul-Hyperion ilustreaza prima ordine, iar Catalin si Catalina, pe cea de a doua. Intre aceste doua ordini exista o incompatibilitate funciara. Din situarea pe axa celor doua ordini rezulta si modurile diferite de reprezentare a erosului: idealist (Luceafar-Hyperion) si senzual (Catalin -Catalina).

Dar, Eminescu nu este numai Hyperion, ci si Catalin, interpretand, pe rand, ambele roluri, inainte de a deveni Hyperion. Eminescu a fost Catalin, asa cum ne demonstreaza si intreaga evolutie a liricii sale erotice.

In lirica de tinerețe, Eminescu a fost mai cu seama Catalin, odata cu trecerea timpului optand pentru modul de existenta hyperionic. In Luceafarul intalnim toate formele de dragoste. Erosul este imaginat ca o scara la cer, de la treapta cea mai de jos, a iubirii senzuale, pana la acel "amor intellectuallis Dei", teoretizat de Spinoza Pe o astfel de scara la cer este construit intregul poem eminescian Ideea erosului vazut ca o scara la cer, este tot de sorginte platoniciană si si este imprumutata de Eminescu din celebrul dialog al lui Platon: Banchetul in care o femeie enigmatica Diotima din Mantinea, pretindea a-l fi initiat in tainele dragostei pe Socrate. Diotima a devenit un simbol al frumusetii eline, asa cum la Holderlin, de pilda, in ciclul de poezii: Farmecul Diotimei.